

Hōtaka 1

Ko te tauira o te waka hei tūāpapa mō ā tātou mahi wetewete i te reo Māori. Kua oti i a Puruhi Pīki mā te tuhi ngā puka wetewete reo, ka mutu he whaihua tonu ērā whakamārama ki te hunga e ngākaunui ana ki tērā mahi.

Mō te nuinga o tātou, ko te whakapae, he uaua te kapo ake i te pūrangiaho o aua whakamārama, ā, ki te whakapākehātia ētehi o aua kupu pēnei i te *passive* me te *stative*, nāwai i rangirua, kātahi ka rangirua kē atu!

Nō reira anei tētehi tauira hei whakamaunga atu mō ō tātou whakaaro. Ko te tūmanako, ka whaihua ki te hinengaro Māori. E rua ngā mea o te ngahere me tiki atu hei hanga i te waka, he **Rākau** / he **Muka**. Mehemea ka whakatauritehia te waka ki te reo Māori, e rua anō ngā momo kupu hei hanga i te rerenga kōrero. Anei aua momo kupu:

he **kupu matua** / he **kupu hāpai**.

Ko tā te kupu matua, he kawē i te **matū** o te whakaaro.

Ko tā te kupu hāpai, he whakapūrangiaho i te kōrero. Kia mārama ai te rerenga kōrero.

Hei mahi:

Tohua ngā **kupu matua** i roto i ēnei rerenga kōrero.

1. Kaua e hari i tō waka ki Te Teko.
2. I whakawhiti rātou i Te Moana Nui a Kiwa i te ata nei.
3. I tino pōuri a Whetū i muri i te kēmu.
4. Kua oti i a kōrua te pukapuka te tuhi.
5. Ka whakatutuki ia i ana whāinga i tēnei tau.
6. Kāore au i te mōhio ki tēnā tangata tāroaroa.

E whitu ngā momo **kupu matua** kei roto i te tauira wetewete reo ka whāia e AKO. He aha aua kupu? [tangohia te uwhi pango o raro iho nei kia kitea ai e koe ngā whakautu]

--	--	--	--	--	--	--

